

TIESU PRAKSES JAUNUMI

Cienījamie lasītāji!

Šajā zvērinātu advokātu biroja RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUS sagatavotajā tiesu prakses jaunumu apskatā sniegsim ieskatu pieņemtajos likumu grozījumos un apskatīsim būtiskāko Latvijas tiesu praksi.

Šiem un citiem mūsu biroja jaunumiem ātrāk un ērtāk ir iespējams sekot arī Raidla Lejiņš & Norcouš Latvijas biroja Twitter kontā @RLN_Latvia.

Ar cieņu -

Ģirts Lejiņš
Partneris,
Tiesvedības prakses
grupas vadītājs

Kristīne Zīle
Zvērināta advokāte

Mārtiņš Aljēns
Zvērināts advokāts

Šajā numurā:

Pieņemtie likumu grozījumi

- Jaunais rīcībspējas tiesiskais regulējums. Nākotnes pilnvarojums.
- Bezmantnieku mantas tiesiskais regulējums un mantojuma atklāšanās izsludināšana

Tiesu prakse

- Senāts negroza lēmumu par Anglijas tiesas sprieduma izpildīšanu Latvijā
- LR AT Senāts vērtē darbinieka atstādināšanas ilgāk par Darba likuma 58. panta piektajā daļā noteikto termiņu tiesiskumu
- LR AT Senāts atzīst, ka akcionāru balsstiesību izmantošanas ierobežošana vai aizliegums ir nepieļaujami, izskatot pieteikumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu
- Līgumisko procentu un līgumsoda atlīdzināšana gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma
- Šķīrējtiesas sprieduma prejudicialitāte tiesā izspriežamā civillietā
- Valsts kapitālsabiedrības saimnieciskā darbība kā rīcība ar valsts mantu

Pieņemtie likumu grozījumi

Jaunais rīcībspējas tiesiskais regulējums. Nākotnes pilnvarojums.

2012. gada 29. novembrī Saeima trešajā galīgajā lasījumā pieņēma apjomīgus grozījumus Civillikumā un saistītajos likumos (piem., Civilprocesa likumā, Bāriņtiesu likumā). Būtiskākie grozījumi skar rīcībspējas tiesiskā regulējuma maiņu, ieviešot jaunu, starptautiskajām tiesību normām atbilstošu rīcībspējas regulējumu un tādējādi novēršot Civillikuma neatbilstību Satversmei un ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām, kā arī papildinot Civillikuma Saistību tiesību daļu ar jaunu sadaļu par nākotnes pilnvarojumu.

Grozījumi Civillikumā tika izstrādāti sakarā ar Satversmes tiesas 2010. gada 27. decembra spriedumu, ar kuru Civillikuma 358. pants un 364. pants tika atzīti par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam un spēkā neesošiem no 2012. gada 1. janvāra.

Pieņemtie grozījumi paredz atteikties no pilnīgas rīcībspējas atņemšanas, aizstājot to ar ierobežotas rīcībspējas institūtu – personai ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs un ir vienīgais veids, kā tās aizsargāt. Šādā gadījumā personai nodibināma aizgādība. Likums paredz arī iespēju atsevišķos gadījumos nodibināt pagaidu aizgādību bez rīcībspējas ierobežojuma. Vairs nav iespējama rīcībspējas pilnīga atņemšana, t.i., personas atzīšana par rīcībnespējīgu.

Personas ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem rīcībspēja var tikt ierobežota tādā apjomā, kādā tā nespēj saprast savas darbības nozīmi vai nespēj savu darbību vadīt.

Grozījumi paredz, ka persona nav ierobežojama personiskajās nemantiskajās tiesībās, lai tā varētu aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses iestādēs un tiesā saistībā ar tās rīcībspējas un brīvības ierobežojumiem, domstarpībām, strīdiem ar aizgādni un aizgādņa iecelšanu un atcelšanu. Tiek atcelti arī vairāki ierobežojumi, tostarp aizliegums personām ar garīga rakstura traucējumiem atzīt un apstrīdēt paternitāti, kā arī slēgt laulības, adoptēt bērnus. Attiecīgi ir arī grozītas vairākas normas par tiesisku darījumu dalībnieku rīcībspēju, paredzot, ka darījuma dalībniekiem ir jābūt rīcībspējai konkrētā darījuma taisīšanai, jo personas ir rīcībnespējīgas tiesas noteiktā rīcībspējas ierobežojuma apjomā. Tātad, ja persona būs taisījusi tiesisku darījumu, pārkāpjot tiesas noteikto rīcībspējas ierobežojuma apjomu, tad šis apstāklis varētu būt pamats darījuma atzīšanai par spēkā neesošu.

Vienlaicīgi ar jaunā rīcībspējas tiesiskā regulējuma ieviešanu, Civillikuma Saistību tiesību daļa tika papildināta ar jaunu sadaļu par nākotnes pilnvarojumu. Noteikumi par nākotnes pilnvarojumu stāsies spēkā ar 2013. gada 1. jūliju, vienlaicīgi ar grozījumiem Notariāta likumā un Ārstniecības likumā. Ar nākotnes pilnvarojumu pilnvarotājs uzdod pilnvarniekam pārzināt viņa lietas gadījumā, kad pilnvarotājs veselības traucējumu vai arī citu iemeslu vai apstākļu dēļ nespēj saprast savas darbības nozīmi un nespēj savu darbību vadīt. Pilnvarniekam jādarbojas pilnvarotāja interesēs. Iespēja taisīt nākotnes pilnvarojumu ļaus pašai personai savlaicīgi atrisināt jautājumu par to, kas pārstāvēs viņas intereses gadījumā, ja tā zaudēs spēju pati izteikt savu gribu. Līdz ar to, esot personas izdotam nākotnes pilnvarojumam, nebūs nepieciešams iesaistīt tiesu vai bāriņtiesu, lai nodibinātu aizgādību.

Bezmantnieku mantas tiesiskais regulējums un mantojuma atklāšanās izsludināšana

2013. gada 17. janvārī LR Saeima 3.lasījumā pieņēma grozījumus Civillikumā, saskaņā ar kuriem tiek papildināts Civillikuma 416. pants (bezmantnieku mantas tiesiskais regulējums). Tāpat ar otro daļu tiek papildināts Civillikuma 705. pants, atjaunojot t.s. preklūziju, proti, ar likumu nosakot, ka mantojuma lietā izdarīta uzaicinājuma laikā nepieteiktās kreditoru pretenzijas kreditoru pretenzijas tiek dzēstas, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu. Šie grozījumi stāsies spēkā ar 2013. gada 1. jūliju.

Jautājums par bezmantnieka mantas tiesisko regulējumu ir aktuāls jau vairākus gadus, jo valstī nebija izstrādāts jauns procesuālais mehānisms, kā realizēt bezmantnieka mantu. Šobrīd ne tikai tiek radīts mehānisms, kā realizēt valstij piekritīgo bezmantnieka mantu, bet būtībā arī grozīts pamatregulējums.

Mantojums par bezmantnieka mantu kļūst, ja pēc mantojuma atstājēja nāves mantinieki nav palikuši vai šie mantinieki likumiskā termiņā pēc publikācijas par mantojuma atklāšanos nav ieradušies vai nav pierādījuši savas mantojuma tiesības; šādos gadījumos manta piekrīt valstij. Par parādiem valsts atbild tikai ar to mantu, kuru viņa tādā kārtā patiesi iegūst. Šādi noteikumi saskaņā ar Civillikuma 416. pantu ir bijuši spēkā visu laiku un būs arī pēc 1. jūlija.

Taču pēc 1. jūlija minētajā normā būs ietverti arī vairāki būtiski papildinājumi, kas ir jāņem vērā mantojuma atstājēja (un secīgi – mantojuma masas) kreditoriem, jo turpmāk attiecībā pret kreditoriem sekas būs atšķirīgas atkarībā no tā, vai mantojums būs kļuvis par bezmantnieka mantu, vai mantinieks iegūs mantojumu.

Pirmkārt, bezmantnieka mantas gadījumā valsts atzīs tos parādus, kuri:

- nodrošināti ar hipotēku vai komercčtlu (minētais balstīts uz zemesgrāmatu publiskās ticamības principu, turklāt ir ņemts vērā, ka līdz brīdim, kamēr mantojuma lietas tika nodotas zvērinātu notāru pārziņā, saskaņā ar nu jau spēku zaudējušo Civilprocesa likuma 327. panta otrās daļas 1. punktu, mantojuma lietā izdarīta uzaicinājuma spēks neattiecās uz zemesgrāmatā ierakstītu prasījumu);
- pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā zvērinātam notāram uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā un ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu (tas nozīmē, ka gadījumā, ja kreditors nebūs pieteicis savu kreditora pretenziju uzaicinājumā norādītajā termiņā un viņa pretenzija nav ietverta publiskā aktā vai ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu atzītā saistībā, valsts šādu parādu neatzīs).

Otrkārt, ar dienu, kad tiks taisīts notāriālais akts par mantojuma lietas izbeigšanu (mantojums kļūs par bezmantnieka mantu), apstāsies procentu, līgumsoda un citu blakusprasījumu pieaugums.

Treškārt, par nekustamo īpašumu, kas atzīts par bezmantnieku mantu, zemesgrāmatā tiks izdarīta atzīme, ka tā ir bezmantnieku manta un ir piekritīga valstij. Atzīme par bezmantnieku mantu būs šķērslis jebkuram labprātīgam nostiprinājumam, izņemot atzīmi par sūdzības iesniegšanu par zemesgrāmatu nodaļas tiesneša lēmumu saskaņā ar Zemesgrāmatu 45. panta 6. punktu.

Ceturtkārt, valstij nozīmīgi bezmantnieku mantas sastāvā esošie objekti, tai skaitā kultūrvēsturiskie objekti, mākslas priekšmeti, dabas objekti var tikt saglabāti valsts īpašumā. Tas nozīmē, ka šādi objekti netiks pārdoti izolē, un, attiecīgi, arī varētu nebūt līdzekļi kreditoru prasījumu apmierināšanai. Valstij nozīmīgu bezmantnieku mantas sastāvā esošo objektu, tai skaitā kultūrvēsturisko objektu, mākslas priekšmetu, dabas objektu, saglabāšanas nepieciešamību valsts īpašumā un izvērtēšanas kārtību noteiks Ministru kabinets.

Līdz mantojuma lietu nodošanai zvērinātu notāru pārziņā (2003. gada 1. janvāris) un attiecīgu grozījumu izdarīšanai Civillikumā un Civilprocesa likumā saskaņā ar Civilprocesa likuma 327. panta pirmo daļu tiesības, kas netika pieteiktas mantojuma lietā izdarīta uzaicinājuma termiņā, tika dzēstas (tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā lēma par termiņā nepieteikto tiesību un saistību dzēšanu). Civilprocesa likuma 327. pants zaudēja spēku ar 2012. gada 1. janvāri, bet nebija piemērojams jau no 2003. gada 1. janvāra visām tām mantojuma lietām, kuras pēc šī datuma tika uzsāktas pie zvērinātiem notāriem. Zvērināti notāri mantojuma lietu vešanas procesā nelēma par termiņā nepieteikto tiesību un saistību dzēšanu, tādējādi nereti radās situācijas, kad kreditori ignorēja vai vienkārši nokavēja uzaicinājuma termiņu un pie mantiniekiem par mantojuma atstājēja uzņemto saistību izpildi vērsās ilgi pēc mantojuma lietas pabeigšanas.

Lai turpmāk novērstu šādas situācijas un ievērotu grozījumus bezmantnieku mantas tiesiskajā regulējumā, ir papildināts Civillikuma 705. pants, paredzot, ka uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu. Tādējādi, pirmkārt, kreditori vairs nevarēs pie mantiniekiem vērsties pēc uzaicinājuma termiņa notecēšanas, un, otrkārt, kreditora pretenzijas pieteikšana termiņā ir viens no priekšnoteikumiem, lai valsts atzītu parādu bezmantnieku mantas gadījumā.

Atpakaļ uz sākumu

Tiesu prakse

Senāts negroza lēmumu par Anglijas tiesas sprieduma izpildīšanu Latvijā

at.gov.lv

Šī gada 13. februārī AT Senāta Civillietu departaments tiesas sēdē izskatīja kompānijas "Trade Agency Limited" blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas lēmumu, ar kuru atstāts negrozīts pirmās instances tiesas lēmums par Anglijas Augstās justīcijas tiesas Karalienes tiesas departamenta sprieduma atzīšanu un izpildīšanu Latvijas Republikā kompānijas "Seramico Investments Limited" prasībā pret kompāniju „Trade Agency Limited”. Kompānijas "Seramico Investments Limited" intereses pārstāvēja advokātu biroja "Raidla Lejņš & Norcous" advokāti. Senāts Rīgas apgabaltiesas lēmumu atstāja negrozītu, bet kompānijas "Trade Agency Limited" blakus sūdzību noraidīja. Ar Anglijas tiesas aizmugurisku spriedumu atzīts, ka no atbildētājas - "Trade Agency Limited" - piedzenami USD 464 195,59 jeb GBP 289 122,10.

Augstākās tiesas Senāts, iepriekš skatot lietu tiesas sēdē 2010.gada novembrī, apturēja lietā tiesvedību un uzdeva Eiropas Savienības tiesai prejudiciālus jautājumus. Atbildot uz jautājumiem, Eiropas Savienības tiesa 2012.gada 6.septembrī atzina, ka, ja atbildētājs ir pārsūdzējis lēmumu, ar kuru ir pasludināta izcelsmes valstī taisīta aizmuguriska sprieduma izpildāmība, apgalvojot, ka viņam nav iesniegts dokuments, ar ko ir celta prasība, dalībvalsts tiesai, kurā atzīšana ir prasīta un kas izskata minēto pārsūdzību, ir kompetence pārbaudīt spriedumam pievienoto apliecību un tajā ietvertās informācijas un pierādījumu savstarpējo atbilstību.

Atpakaļ uz sākumu

2013. gada 23. janvārī LR AT Senāta Civillietu departaments paplašinātā sastāvā izskatīja lietu par atstādināšanas no darba atzīšanu par spēkā neesošu un vidējās izpelnas par darba piespiedu kavējuma laika piedziņu (lieta Nr.SKC – 103/2013). Atbildētāja – darba devēja – intereses lietā pārstāvēja advokātu biroja "Raidla Lejiņš & Norcous" advokāti.

Darba likuma 58. panta otrajā daļā ir noteikti gadījumi, kad darba devējam ir pienākums atstādināt darbinieku no darba, bet šī panta trešajā daļā ir noteikti gadījumi, kad darba devējam ir tiesības atstādināt darbinieku no darba. Konkrētajā gadījumā darbinieks tika atstādināts no darba saskaņā ar Darba likuma 58. panta trešo daļu, proti, kad darbinieka neatstādināšana no darba var kaitēt darba devēja vai trešo personu pamatotām interesēm. Apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, tika konstatējusi, ka prasītājs kā darbinieks bija rīkojies prettiesiski un zaudējis darba devēja uzticību, tādējādi uz pārbaudes laiku atstādināts pamatoti un Senāta ieskatā apelācijas instances tiesa Darba likuma 58. panta trešo daļu ir piemērojusi pareizi.

Darba likuma 58. panta piektā daļa noteic, ka aizliegts atstādināt darbinieku ilgāk par trim mēnešiem, izņemot, ja normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos to pieprasa attiecīgi pilnvarota valsts institūcija. Lietā nebija strīda, ka izņēmuma gadījums šajā situācijā nebija piemērojams, taču darbinieks tika atstādināts no darba ilgāk par trim mēnešiem, jo arodbiedrība nepiekrita darba līguma uzteikumam, un darba devējs noteiktajā termiņā vērsās tiesā ar prasību par darba līguma izbeigšanu.

Senāts konstatēja, ka *"sakarā ar tiesvedību, kas vairāku instanču tiesās pārsniedz trīs mēnešus, darba devējai no tās neatkarīgu iemeslu dēļ nebija iespējams panākt darba tiesisko attiecību izbeigšanu darbinieka atstādināšanas trīs mēnešu termiņā. Likumdevējs tiesisko regulējumu šādai situācijai nav paredzējis."*

Senāts atzina, ka *"ja piemērotu Darba likuma 58. panta piekto daļu, iztulkojot to gramatiski, nāktos atzīt, ka darba devējai pēc triju mēnešu termiņa notecējuma būtu jāatjauno darbinieks, kurš rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību, un jāļauj šādam darbiniekam pildīt darba pienākumus, izmaksājot viņam darba algu" un "situācijā, kad sakarā ar darbinieka atstādināšanas pamatā esošajiem apstākļiem celta prasība par darba līguma izbeigšanu, [...] tiesai bija jāsašaurina Darba likuma 58. panta piektās daļas vārdiskais tvērumš, neattiecinot to uz šādu situāciju, ierobežojot šīs normas piemērošanas jomu teleoloģiskās redukcijas ceļā"*.

Ievērojot minēto, Senāts atcēla apelācijas instances spriedumu daļā, ar kuru tika apmierināta prasība daļā par vidējās izpelnas piedziņu sakarā ar darba piespiedu kavējumu (proti, vidējā izpelnā tika piedzīta par tiesvedības laiku, kuras rezultāts bija darbiniekam nelabvēlīgs spriedums, ar kuru atzīta prasītāja (darbinieka) prettiesīgā rīcība attiecībā pret darba devēju un izbeigts darba līgums).

[Atpakaļ uz sākumu](#)

LR AT Senāts atzīst, ka akcionāru balsstiesību izmantošanas ierobežošana vai aizliegums ir nepieļaujami, izskatot pieteikumu par prasības nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu

[at.gov.lv](#)

2013. gada 18. janvārī LR AT Senāta Civillietu departaments, izskatot blakus sūdzību par lēmumu, ar kuru tika noraidīts pieteikums ar prasības nodrošināšanu, ir atzinis, ka prasības nodrošināšana, kas vērsta uz balsstiesību izmantošanas aizliegumu vai ierobežošana, ir pretrunā ar komercietības vispārējiem principiem un neatbilst Civilprocesa likuma 138. panta pirmās daļas 5. punktā noteiktā prasības nodrošinājuma līdzekļa – aizlieguma veikt noteiktas darbības – jēgai.

Senāts norādīja, ka *"akcionāru sapulču sasaukšanas un noturēšanas aizliegums neapšaubāmi ir aizliegums akcionāriem realizēt to balsstiesības. Turklāt jebkādu akcionāru sapulču – arī tādu, kas būtu saistītas ar neatliekamu saimniecisku jautājumu risināšanu un neattiektos uz kapitālsabiedrības pārvaldi un organizatorisko struktūru, sasaukšanas aizliegums varētu radīt nopietnus sarežģījumus sabiedrības darbībā"*, un ka *"prasības nodrošināšanas stadijā tiesām būtu jāatturas no tādu lēmumu pieņemšanas, kas var negatīvi atsaukties uz kapitālsabiedrību saimniecisko darbību"*.

Interesanti, ka Senāts šajā lēmumā ir atsaucies uz savu 2012. gada 24. februāra lēmumu, taču pārbaudot [publiski pieejamo judikatūras datu bāzi](#) secināms, ka šāds lēmums tajā nav ievietots, tātad – nav pieejams.

Tāpat Senāts ir secinājis, ka lūgums noteikt aizliegumu konkrētām personām ieņemt akciju sabiedrības padomes locekļa un valdes locekļa amatus uz laiku līdz konkrētam strīds tiks izšķirts pēc būtības un tiesas nolēmums stāsies likumīgā spēkā, tāpat attiecas uz akcionāru balsstiesību izmantošanas aizliegumu, jo šos amatus minētās fiziskās personas nevar iegūt citādi kā vien, akcionāriem realizējot savas balsstiesības un akcionāru sapulcē izsakot savu gribu "par" vai "pret".

Sava viedokļa pamatošanai prasītāja bija iesniegusi arī vairāku citu tiesu lēmumus par prasības nodrošināšanu, kur citu tiesu tiesneši ir piemērojuši tieši šādu prasības nodrošinājuma veidu, kā to konkrētajā lietā ir lūgusi prasītāja.

Šajā sakarā Senāts norādīja, ka *"tā kā likums kā prasības nodrošinājuma līdzekli nav paredzējis balsstiesību liegšanu kapitālsabiedrības akcionāriem, noraidot prasītājas pieteikumu par prasības nodrošināšanu uz šā pamata, nav pārkāpts Satversmes 91.pantā nostiprinātais vienlīdzīguma princips. Ja kādā citā lietā prasības nodrošinājumu tiesa, iespējams, noteikusi pretēji likumam, tas nedod tiesības šādu kļūdainu praksi piemērot salīdzināmās situācijās"*.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Līgumisko procentu un līgumsoda atlīdzināšana gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma

[at.gov.lv](#)

2013. gada 30. janvārī LR AT Senāta Civillietu departaments paplašinātā sastāvā kasācijas kārtībā izskatīja maza apmēra prasību (lieta Nr.SKC – 644/2013). Ar spriedumu šajā lietā Senāts atkāpās no pastāvošās judikatūras un izdarīja precizējumu līgumsodu jautājumā, atzīstot, ka *"ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās"*. Tāpat Senāts arī atzina, ka *"līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt"*.

Būtieski, ka šāds spriedums ir tapis laikā, kad LR Saeimā atkal tiek vērtēts līgumsoda tiesiskais regulējums Civillikumā. Izstrādātais likumprojekts ir atbalstīts Saeimā 1.lasījumā, un 2013. gada 20. martā likumprojektu atbalstīja arī Saeimas Juridiskā komisija.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

at.gov.lv

2013. gada 24. janvārī, izskatot kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas spriedumu, Senāta Civillietu departaments vērtēja jautājumu par Civilprocesa likuma 96. panta otrās daļas piemērošanu (lieta Nr.SKC – 7/2013). Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa vispārīgi nosaka katras puses pienākumu pierādīt tos faktus, uz kuriem tā pamato savus prasījumu vai iebildumus. Attiecīgi prasītājam ir jāpierāda savas prasības pamatotība, atbildētājam – savu iebildumu pamatotība. Taču saskaņā ar Civilprocesa 96. panta otro daļu, fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses.

Minētais nozīmē, ka jaunā civillietā, kurā piedalās tās pašas puses, no jauna nav jāpierāda fakti, kas jau pierādīti iepriekš, iztiesājot citu civillietu starp tām pašām pusēm, pietiek ar tiesas nolēmumā nodibināto. Taču Senāts atzina, ka Civilprocesa likuma 96. panta otrā daļa nav tulkojama paplašināti un nav piemērojama gadījumiem, kad spriedumu taisījusi šķīrējtiesa, kā arī atkārtoti uzsvērta, ka būtisks ir likuma noteikums, ka abās lietās ir jābūt tām pašām pusēm.

[Atpakaļ uz sākumu](#)

Valsts kapitālsabiedrības saimnieciskā darbība kā rīcība ar valsts mantu

at.gov.lv

2013. gada 25. februārī Senāta Administratīvo lietu departaments, izskatot administratīvo lietu, kas ierosināta pēc AS „Latvijas valsts meži” pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (lieta Nr.SKA – 106/2013), ir izdarījis interesantus secinājumus par valsts kapitālsabiedrības mantu.

"Publisko personu kapitālsabiedrības kā jebkuras kapitālsabiedrības mērķis ir tās dalībnieka ekonomisko interešu sasniegšana dividenžu izmaksas formā. Publisko personu kapitālsabiedrību gadījumā nozīmīgs kritērijs ir dividenžu iemaksa valsts budžetā. Valsts ir ieinteresēta valsts kapitālsabiedrības kapitāla lietderīgā un ekonomiskā izlietošanā, jo komercsabiedrības peļņa veido valsts budžeta līdzekļus".

Ievērojot minēto, Senāta ieskatā, "publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2.panta trešajā daļā noteikts pienākums publisko personu kapitālsabiedrībām likumīgi un lietderīgi rīkoties ar finanšu līdzekļiem un mantu. Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma mērķis ir panākt, lai publiskas personas finanšu līdzekļi un manta tiktu izmantota likumīgi un atbilstoši iedzīvotāju interesēm, novērst to izšķērdēšanu un nelietderīgu izmantošanu, kā arī ierobežot valsts amatpersonu korupciju. Kā izriet no Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2.panta trešās daļas, šis mērķis ir attiecināms arī uz publisko personu kapitālsabiedrībām".

Tādēļ Senāts ir norādījis, ka "**plašākā nozīmē valsts kapitālsabiedrība, veicot jebkādu saimniecisko darbību, tostarp veicot būvniecību vai tās finansēšanu, rīkojas ar valsts mantu**".

[Atpakaļ uz sākumu](#)

- Ja Jums ir kolēģi, kuri arī vēlas saņemt mūsu ziņu jaunumus, atbildiet uz šo e-pastu, priekšmeta ailē pēc nosaukuma „Tiesu prakses jaunumi” ierakstot vārdu "**KOLĒĢIS**", kā arī norādot viņa/viņas kontaktinformāciju (vārdu un e-pasta adresi).
- Ja turpmāk nevēlaties saņemt mūsu ziņu jaunumus, atbildiet uz šo e-pastu, priekšmeta ailē pēc nosaukuma „Tiesu prakses jaunumi” ierakstot "**ATTEIKTIES**".

ZAB RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUS

K. Valdemāra iela 20, Rīga, LV 1010

Tel: +371 67240 689

www.rln.lv

Šī ziņu vēstule ir ZAB RAIDLA LEJIŅŠ & NORCOUS publikācija un nav uzskatāma par juridisku padomu vai juridisku atzinumu par jebkādiem tajā minētiem faktiem vai apstākļiem. Mēs esam pielikuši pūles, lai apkopotu un sagatavotu ziņu vēstulē pieejamo informāciju, taču mēs negarantējam informācijas pareizību, pilnību vai aktualitāti. Ziņu vēstules saturs paredzēts vispārīgai informācijai, un mēs iesakām konsultēties ar juristu par Jums aktuālu konkrētu situāciju, precizējot Jūs interesējošos juridiskos jautājumus.